CRJM – Centrul de Resurse Juridice din Moldova (old)

Societatea civil? îngrijorat? de deteriorarea mediului de activitate al organiza?iilor societ??ii civile ?i mass-media în Moldova

paik · Friday, March 3rd, 2017

Semnatarii, membri ai Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic (*Platforma*), constat? cu îngrijorare unele tendin?e nefaste de deteriorare a mediului de activitate al societ??ii civile ?i a respect?rii principiilor de baz? ale statului de drept în Republica Moldova. În particular, observ?m semnele unor ac?iuni sistematice de dezbinare ?i discreditare a organiza?iilor societ??ii civile, inclusiv prin contrapunerea acestora unor organiza?ii quasi-neguvernamentale. De asemenea, s-au înte?it cazurile de intimidare a presei independente din partea unor autorit??i publice.

Iat? de ce consider?m important de a comunica opiniei publice, partenerilor de dezvoltare ai Republicii Moldova ?i autorit??ilor na?ionale pozi?ia Platformei cu privire la unele din aceste tendin?e pentru a le descuraja ?i preveni deteriorarea de mai departe a situa?iei în aceste sectoare.

Tot mai des, reprezentan?ii unor institu?ii publice „taxeaz?” organiza?ii ale societ??ii civile, dar ?i reprezentan?i ai mass-media neafiliate pentru opinii critice vizavi de activitatea acestor autorit??i, fiind învinui?i nefondat de propagarea în societate a unei „imagini proaste” a institu?iilor publice respective sau de promovarea unor opinii politice p?rtinitoare. Mai mult, unele organiza?ii neguvernamentale ?i institu?ii media devin „indezirabile” pentru unele autorit??i ?i sunt excluse din dialogul acestora cu societatea civil?. Toate acestea au loc în timp ce reprezentan?ii puterii de stat legislative, executive ?i judec?tore?ti se lanseaz? la nivel oficial în diferite ini?iative declarative de deschidere ?i cooperare în raport cu societatea civil? din Republica Moldova.

Un alt fenomen îngrijor?tor observat în ultima perioad? este încercarea unor organiza?ii neguvernamentale de a promova o agend? pretins reprezentativ? a societ??ii civile, apelând la diferite ac?iuni ?i abord?ri netransparente, neincluzive, utilizând ?i chiar abuzând de anumite platforme sau formate consacrate ale societ??ii civile. Cel mai recent exemplu în acest sens a fost observat la 22 februarie 2017, când a avut loc evenimentul numit Forum Civic de Monitorizare a implement?rii Acordului de Asociere RM-UE. În cadrul evenimentului respectiv, organizatorii urmau s? prezinte trei rapoarte tematice de monitorizare a implement?rii Acordului de Asociere RM-UE, în domeniile mediului, justi?iei ?i energiei. CReDO (Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului) urma s? prezinte rapoartele dedicate sectoarelor justi?iei ?i energiei, îns? cu regret raportul pe justi?ie nu a fost publicat ?i nici prezentat membrilor Platformei pân? în prezent. Nici proiectul declara?iei cu privire la reformele în justi?ie, ce urma a fi adoptat? de c?tre participan?ii

la eveniment, nu a fost consultat? în prealabil cu reprezentan?ii Platformei, iar con?inutul acesteia nu men?iona mai multe probleme serioase evidente ?i existente în acest domeniu. În acest sens, membrii semnatari ai Platformei resping orice asociere a Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic cu opiniile ?i prezent?rile realizate de CReDO în cadrul evenimentului din 22 februarie.

O alt? situa?ie regretabil? în acest sens este confuzia creat? cu privire la oportunitatea promov?rii în cadrul proiectului Strategiei de Integritate ?i Anticorup?ie (SNIA) a unui Pilon VIII (invizibil) separat dedicat integrit??ii societ??ii civile ?i mass-media. Propunerea dat? a fost transmis? în adresa Centrului Na?ional Anticorup?ie la ultima etap? de consult?ri, de c?tre trei organiza?ii ale societ??ii civile care au argumentat necesitatea includerii unor astfel de prevederi în noul Proiect al SNIA. Pilonul VIII a promovat ideea conform c?reia ar exista grave preocup?ri de integritate în sectorul neguvernamental. Totodat?, autorii acestui concept „etatist" se refereau exclusiv la ONG-urile active civic, l?sând în afara aten?iei o vast? re?ea de organiza?ii confesionale ?i sindicatele. Men?ion?m c? potrivit proiectului SNIA se interzicea „afilierea politic?" a membrilor organelor de administrare a ONG-urilor. Pe de alt? parte, în opinia semnatarilor, includerea unui pilon în SNIA dedicat societ??ii civile ar fi însemnat o "relativizare" a integrit??ii autorit??ilor publice, introducând ideea unei atribu?ii suplimentare din partea statului de a determina ce fel de ?i cât? integritate urmeaz? a fi raportat? sectorului asociativ. În context, de?i exist? o în?elegere general? în cadrul organiza?iilor societ??ii civile cu privire la importan?a respect?rii principiilor integrit??ii ?i transparen?ei, totu?i standardele de integritate trebuie subordonate unui proces intern de auto-reglementare în cadrul sectorului asociativ, pentru a nu aduce atingere principiilor constitu?ionale fundamentale cu privire la libertatea de asociere ?i libertatea de opinie. În consecin??, în rezultatul consult?rilor suplimentare, Centrul Na?ional Anticorup?ie, autorul proiectului SNIA, a renun?at la promovarea Pilonului VIII, lucru pe care îl salut?m. Totodat?, încurajam to?i actorii implica?i s? atrag? o aten?ie deosebit? ca în cadrul dezbaterilor publice la importan?a respect?rii opiniilor tuturor participa?ilor la consult?ri, în spiritul unui dialog constructiv, evitând retorici personalizate ?i acuzatoare.

Adi?ional, atragem aten?ia c? în ultima perioad? au fost înregistrate mai multe cazuri de intimidare direct? ?i indirect? a institu?iilor mass-media independente ?i a jurnali?tilor de investiga?ie, în condi?iile în care continu? practica vicioas? de monopolizare a mass-media prin intermediul grupurilor aflate în subordinea oligarhiilor politice. Astfel, la sfâr?itul anului 2016, jurnalista de investiga?ie Mariana Ra?? a fost chemat? la procuratur? pentru a da explica?ii în cadrul unei investiga?ii penale. Jurnalista era suspectat? c?, prin publicarea unei investiga?ii jurnalistice despre averile unui fost comisar de poli?ie, ar fi difuzat informa?ii despre via?a privat? a acestuia. De?i era clar din start c? nu a fost comis? o fapt? penal? ?i cauza trebuia respins?, procurorul a chemat jurnalista la audieri. Doar dup? ce cauza a atras aten?ia publicului, dosarul a fost clasat. Un alt caz simptomatic, este cel din 21 februarie 2017, când s?pt?mânalul de investiga?ii „Ziarul de Gard?" a semnalat apari?ia unui site-fantom? cu denumirea ziaruldegarda.com, care folosea denumirea „Ziarul de Gard?" ?i distribuia informa?ii scrise de autori anonimi sau preluate de pe alte pagini web. Portalul sem?na cu alte site-uri anonime care promoveaz? un con?inut anti-opozi?ie ?i pro-guvernare. Mai multe organiza?ii ale societ??ii civile au solicitat autorit??ilor investigarea acestui incident. Site-ul a disp?rut în scurt timp dup? declara?ie. Pe de alt? parte, în ultimele luni, tot mai multe institu?ii publice refuz? nejustificat s? ofere jurnali?tilor de investiga?ii informa?ii de interes public, invocând protec?ia datelor cu caracter personal. În februarie 2017, fiind invocat? protec?ia datelor cu caracter personal, toate hot?rârile de pe portalul instan?elor judec?tore?ti au fost anonimizate, f?când imposibil? g?sirea hot?rârilor judec?tore?ti în cauze de rezonan??. Aceste fapte reprezint? piedici serioase pentru jurnalismul de investiga?ie.

În concluzie, constat?m spre regret c? dialogul dintre autorit??ile na?ionale ?i societatea civil? este puternic afectat de neîncredere, inconsisten?? ?i retoric? nociv?. Sunt tot mai frecvente cazurile când colaborarea cu societatea civil? este mai mult utilizat? de c?tre autorit??ile publice ca pe o fa?ad? pentru legitimizarea ac?iunilor proprii. În acest sens, sunt favorizate în interac?iunea cu autorit??ile publice acele organiza?ii care promoveaz? o pozi?ie mai comod? ?i/sau apropiat? acestora ?i deciden?ilor s?i. Consider?m important ca autorit??ile publice s? promoveze o abordare inclusiv? ?i nediscriminatorie în raport cu toate organiza?iile societ??ii civile ?i comunitatea de exper?i, inclusiv cu vocile critice sau acei reprezentan?i ai societ??ii civile care decid s? î?i exprime public preferin?ele politice.

În contextul celor men?ionate mai sus, semnatarii prezentei Declara?ii:

1. **Reitereaz? c?, într-un stat de drept, societatea civil? ?i mass-media joac? un rol esen?ial în transparentizarea ?i responsabilizarea institu?iilor publice. Este deosebit de important ca în activitatea lor toate organiza?iile societ??ii civile ?i mass-media s? se conduc? de ?i s? respecte principiile transparen?ei, echidistan?ei, profesionalismului ?i eticii profesionale;**
2. **Fac apel c?tre opinia public? ?i partenerii de dezvoltare s? urm?reasc? îndeaproape, s? previn? ?i s? dezaprobe toate ac?iunile care vin s? submineze libertatea de asociere, libertatea opiniei ?i a exprim?rii în Republica Moldova;**
3. **Îndeamn? autorit??ile publice din Republica Moldova la un dialog deschis, nediscriminatoriu ?i onest pe marginea problemelor de interes public major, implicând reprezentan?ii tuturor organiza?iilor neguvernamentale ?i mass-mediei, indiferent de opiniile exprimate sau pozi?iile promovate.**

Declara?ia este disponibil? aici în român?

Declara?ia este disponibil? aici în englez?

Semnatarii, Membri ai Platformei Na?ionale a Forumului Societ??ii Civile din Parteneriatul Estic:

1. Amnesty International Moldova
2. Asociatia Femeilor Profesioniste si de Afaceri din Moldova
3. Asociatia Politici Externe
4. Asociatia Presei Independente
5. Asocia?ia Interna?ional? a P?str?torilor Râului Eco-TIRAS
6. Asocia?ia pentru Democra?ie Participativ? „ADEPT”
7. BIOS
8. Business Consulting Institute
9. Centru de Resurse Juridice din Moldova
10. Centru Independent de Jurnalism
11. Centrul de Investiga?ii jurnalistice.
12. Centrul National de Mediu
13. IDIS Viitorul
14. Institutul pentru Dezvoltare Urbana
15. Institutul pentru Politici Publice
16. Institutul pentru Politici ?i Reforme Europene
17. Mi?carea Ecologista din Moldova
18. PromoLex

19. TERRA153
20. Transparency International – Moldova
21. Uniunea Organiza?iilor Invalizilor din Moldova

This entry was posted on Friday, March 3rd, 2017 at 3:15 pm and is filed under Nout??i
You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Both comments and pings are currently closed.